

Başlık	: Korona Toplumunun Yeni Ötekileri ve Kahramanları
Yazar	: Dr. Müzeyyen Pandır - Işık Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü
Seri Başlığı	: Covid-19 Pandemisi Yazı Serisi
Yayın Tarihi	: 22 Nisan 2020

Salgının hayatlarımızdan ne zaman çıkacağı konusunda bilgiler pek net değil. Her şey bittikten sonra dahi döneceğimiz dünyanın eskisi ile aynı olmayacağı konuşuluyor. Salgın süreci, eski ile yeni arasında sıkıştığımız bir zaman dilimi olarak "korona toplumu" diyebileceğimiz yeni bir düzen ortaya çıkarıyor ve bu düzen kendi ötekilerini ve kahramanlarını doğuruyor.

Salgın öncesi hayatımda çalışmalarım gereği mülteci deneyimleri üzerinden "farklı" olanın toplum için tehdit olarak algılanmasıyla toplumdaki dışlanma süreçleri üzerine okuyordum. Salgının hayatlarımızı yeniden şekillendirmesiyle dikkati çeken yeniliklerden biri, çeşitli "ötekilere" sahip toplumlarda yeni ötekinin ve tehdidin artık bizzat kendimiz olması.

Şu an için herkes, hastalık belirtisi gösterebilir ya da göstermez, bir başkasına hastalık bulaştırma potansiyeli taşıdığı için uzak durulması gereken olası bir hasta konumunda. Dil-din-kültürden bağımsız olarak şimdi hepimiz bir diğeri için tehdidin ta kendisiyiz.

Bizi ve herkesi bir sağlık tehdidi olarak konumlandıran bu yeni düzen bizleri yeni duygularla da tanıştırıyor. İlk olarak, sakıncalı, tehlikeli ya da tehdit olarak görülmenin ağırlığını öğreniyoruz. Fiziksel mesafe, şu an toplumsal etkileşimin yeni kuralı. Fiziksel mesafeyi koruma adına insanların sizi gördüğünde karşı kaldırıma geçmesinin, sizi bir tehlike olarak algılayıp sizden uzak durmak istemesinin kişide uyandırdığı duyguları öğreniyoruz.

Öğrenilmiş önyargılarımız nedeniyle uzak durduğumuz evsizlere / sığınmacılara / romanlara / dilencilere / yabancılara hissettirdiklerimizle yüzleşiyoruz bir nevi. Veyahut topluluk içinde öksürmek zorunda kalırsak etrafımızdakilere yaşatacağımız rahatsızlıktan endişe ediyor ve öksürdüğümüz için "linç" edici bakışlara maruz kalmaktan korkuyoruz. Yegane biricik varlığımızın başkaları tarafından tehlike olarak görülmesinin incitici olabileceğini ilk defa fark ediyoruz.

Ancak yine de bu yeni öğretiyi, empati kurmaya çalıştığım, toplumdaki dışlanan azınlıkların hissettikleriyle eş tutulamaz elbette. En nihayetinde tehdit olarak görülme durumunu bizler, toplumdaki dışlanan küçük bir grup olarak değil, toplumun diğer üyeleri ile aynı anda ortak bir deneyim olarak yaşıyoruz. Bu ortak deneyim üzerinden, fiziksel mesafeye rağmen, yine çoğunluk içerisindeki yerimizi alıyoruz. Her akşam günlük vaka sayılarını toplumun diğer üyeleri ile takip ederken, kendimizi o büyük çoğunluğun, yani "biz"in bir parçası olarak konumlandırıyoruz.

Nasıl ki günün ötekileri değişti ise, yeni korona düzeninde günün kahramanları da değişiyor. Başarının ekonomik verilerle ölçüldüğü düzende toplumsal sıralamanın ancak ortalarında ya da aşağı sıralarında yer alanlar, bugün toplumu ayakta tutan kahramanlar olarak alkışlanıyorlar. Başta

doktorlar, hemşireler, temizlik görevlileri olmak üzere tüm sağlık çalışanları ile kargo elemanları, öğretmenler, süpermarket görevlileri, öpler ve hatta bizi gelecek kıtlıktan korumaları beklenen

Çiftçiler... şu anki koşullar içinde büyük sorumluluklar üstleniyor ve toplumu ayakta tutmak için en büyük fedakarlıkları gösteriyorlar.

Belki de korona düzeninin bize verdiği en önemli ders, toplumun ayakta kalabilmesi için her toplumsal rolün ne denli öneme sahip olduğu ve hayatlarımızın daha önce görmezden geldiğimiz kişilere ne denli bağımlı olduğu. Emil Durkheim'in belirttiği gibi, modern toplumlarda her ne kadar birbirimize yabancı olsak da, hayatta kalabilmek için birbirimize muhtacız nk tek başına hayatta kalabilme yetilerini çoktan kaybetmişiz. Bugün bunu yeniden öğreniyoruz.

Bu salgını atlattıktan sonra olası yeni salgınlardan bahsediliyor. Bu deneyimden yanımıza almamız gereken bir diğer önemli öğreti de şudur; toplumda birimizin hasta olması, hep birlikte hasta olmamıza yetiyor. Bu nedenle sokakta yaşayanların, sığınmacıların, yoksulların, dışlananların yaşadığı sorunlardan kendimizi soyutlayamayız artık. Bireysel başarılar ve kurtuluşlar yerine ancak ortak faydayı gözeten politikalar ve davranışlar bizi iyileştirebiliyor ve gelecek tehditlerden koruyabiliyor.